

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҰЛТТЫҚ ТЕСТІЛЕУ ОРТАЛЫҒЫ

ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
пәндерінен
қорытынды аттестаттауға арналған

(қоғамдық-гуманитарлық бағыт бойынша)

ЕМТИХАН ТЕСТТЕРІ

1650-нұсқа

Аты-жөні _____

Қала (облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

2020 жыл

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

1. Бұл кітапшада **ОРЫС ТІЛІ және ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәндерінен тест нұсқалары берілген.
2. Тест сынағына берілетін уақыт 160 минут (2 сағ. 40 мин).
3. **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен «Тыңдалым» бөліміне арналған 2 мәтін, «Лексика-грамматикалық» бөлімге арналған 20 тест тапсырмасы, «Оқылым» бөліміне арналған 2 мәтін беріледі. Әр мәтінге 5 тест тапсырмасы ұсынылады. Тапсырмада берілген 5 жауаптың біреуі ғана дұрыс.
4. Таңдау пәні бойынша 40 тест тапсырмасы ұсынылады. Оның ішінде 20 тест тапсырмасы бір дұрыс жауаппен және 20 тест тапсырмасы бір немесе бірнеше дұрыс жауаппен беріледі.
5. Емтихан барысында біріншіден **ОРЫС ТІЛІ** пәнінен тест тапсырмаларын орындау қажет, содан соң **ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ** пәні бойынша тест тапсырмалары орындалады.
6. Есептеу жұмыстары үшін кітапшаның бос орындарын пайдалануға болады.
7. Тест аяқталған соң кітапшаны кезекшіге өткізу қажет.
8. **Тестілеу кезінде:**
  - сыныптан рұқсатсыз шығуға;
  - орын ауыстыруға;
  - кітапшаны ауыстыруға, тест тапсырмаларын көшіруге;
  - тест мазмұнын және дұрыс жауаптар кілттерін табатын мәліметті пайдалануға;
  - ақпараттық мәліметтерді, электронды жазба кітапшаларын, ұялы телефондар, калькуляторды және т.б. байланыс құралдарын пайдалануға**қатаң тыйым салынады.**

ОРЫС ТІЛІ

Тыңдалым

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

1. Слово *якорь* с точки зрения языковедов произошёл с языка
  - A) древнегреческого
  - B) древнерусского
  - C) древнеаккадского
  - D) древнетюркского
  - E) древнекитайского
2. Действия матросов при неудачной попытке достать якорь
  - A) включали систему водоотлива
  - B) обрубали канаты
  - C) открывали паруса
  - D) обследовали помещение
  - E) покидали корабль
3. Железный якорь изобрели в
  - A) VII веке до н.э.
  - B) IV веке н.э.
  - C) VI веке до н.э.
  - D) V веке н.э.
  - E) XV веке н.э.
4. Цель текста
  - A) акцентировать внимание на использование якоря в Средиземноморье
  - B) рассказать о великих подвигах ныряльщиков
  - C) рассказать об особенностях кораблестроения
  - D) показать мощь мирового судопроизводства
  - E) рассказать об эволюции видов якоря
5. Ответственное задание «якорного ныряльщика»
  - A) спасти утопающих пассажиров
  - B) наловить рыбы для еды
  - C) найти сокровища на дне
  - D) воткнуть якорь в грунт
  - E) следить за погодой

Нұсқау: «Мәтінді мұқият тыңдап, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

6. Цель текста – рассказать о/об
  - А) распространении бумаги в Средней Азии
  - В) использовании бумаги в промышленности
  - С) особенностях изготовления бумаги
  - Д) отличиях бумаги от картона
  - Е) существующих видах бумаги
7. Для того чтобы раствор оставался на волокнах, технологи добавляли
  - А) молоко
  - В) известковую воду
  - С) растительное масло
  - Д) виноградный сок
  - Е) клейстер
8. Количество слоёв, полученных в процессе черпания бумажной массы
  - А) 4
  - В) 3
  - С) 1
  - Д) 2
  - Е) 5
9. Имя правителя, который наладил в своем государстве собственное производство бумаги
  - А) Николай II
  - В) Екатерина II
  - С) Елизавета I
  - Д) Елизавета II
  - Е) Петр I
10. Орудие, которым ударяли луб
  - А) лом
  - В) молоток
  - С) долото
  - Д) молот
  - Е) топор

Лексико-грамматикалық бөлім

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. Гласных букв в русском языке
  - A) 12
  - B) 8
  - C) 11
  - D) 10
  - E) 9
2. Многозначное слово
  - A) интерьер
  - B) телеграмма
  - C) полотно
  - D) телевизор
  - E) делегат
3. Слово с пропущенной **а**
  - A) об...яние
  - B) с...бака
  - C) ар...мат
  - D) ...тросток
  - E) як...рь
4. Существительное общего рода
  - A) плакса
  - B) потоп
  - C) паровоз
  - D) почка
  - E) петух
5. Наречие с приставкой **не** в словосочетании
  - A) н...куда не спешить
  - B) н...чуть не беспокоиться
  - C) н...как не отреагировал
  - D) н...как не ожидал гостей
  - E) думать н...когда
6. Количественное числительное
  - A) двое
  - B) двойка
  - C) двойной
  - D) два
  - E) удвоить

7. Существительное имеет форму только единственного числа
- А) тренер
  - В) экономист
  - С) дрожжи
  - Д) детвора
  - Е) ножницы
8. **Не** является членом предложения
- А) дополнение
  - В) обращение
  - С) определение
  - Д) обстоятельство
  - Е) подлежащее
9. Главный член предложения
- А) определение
  - В) подлежащее
  - С) приложение
  - Д) дополнение
  - Е) обстоятельство
10. Главное слово выражено именем существительным
- А) реже вздрагивали
  - В) черный с проседью
  - С) вспыхивали в небе
  - Д) подлинное событие
  - Е) редко прекращались
11. Слог, на который падает ударение, называется
- А) оглушением
  - В) безударным
  - С) озвончением
  - Д) чередованием
  - Е) ударным
12. Словосочетание в прямом значении
- А) железные нервы
  - В) железная леди
  - С) железный характер
  - Д) железный гвоздь
  - Е) железное обещание
13. Одна и та же буква пропущена в словах
- А) ни...вергнуть, во...родить, ра...купить
  - В) ра...плетать, бе...хитростный, ни...ковольтный
  - С) ра...чертить, ра...ширение, в...балтывать
  - Д) ра...весистая, ра...пустить, во...ложить
  - Е) чере...чур, ни...послать, во...певать

14. Прилагательное пишется слитно
- А) темно (бордовый)
  - В) железно (дорожный)
  - С) русско (английский)
  - Д) светло (розовый)
  - Е) учебно (воспитательный)
15. Словосочетание с временным значением предлога
- А) гимнастика перед уроками
  - В) работает на заводе
  - С) белеют под облаками
  - Д) растут около дома
  - Е) прыгать от радости
16. **Не** является словосочетанием
- А) думаю о родителях
  - В) синяя птица
  - С) любить природу
  - Д) хочу любить
  - Е) много думать
17. Тип придаточного: *Пьеса, которая идёт в нашем театре, пользуется успехом у зрителей.*
- А) времени
  - В) условия
  - С) цели
  - Д) определительное
  - Е) изъяснительное
18. Слова с мягкими согласными звуками
- А) только, тундра
  - В) ход, глубь
  - С) семечки, зелень
  - Д) замки, мороз
  - Е) водоросли, топот
19. При образовании простой формы превосходной степени происходит чередование в прилагательном
- А) крупный
  - В) богатый
  - С) добрый
  - Д) храбрый
  - Е) великий

20. Правильно указаны все цифры, на месте которых в предложении должны стоять запятыє: *Глаза Ивана Матвеевича (1) ласково глядящие поверх очков (2) переходили от окон (3) с тюлевыми занавесками (4) к картине (5) освещённой розовой лампой.*

A) 2, 4, 5

B) 1, 3, 5

C) 1, 2, 5

D) 2, 3, 4

E) 1, 2, 4

ОҚЫЛЫМ

Нұсқау: «Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».

ИРБИС

Ирбис – крупный хищник. Внешне напоминает леопарда, но немного меньше его и более приземист, отличается длинной шерстью с рисунком в виде тёмных крупных пятен и длинным хвостом.

Голова у этих кошек небольшая, глаза желтовато-зеленого цвета с круглым зрачком, в пасти 30 острых и крепких зубов. Ирбисы чёрные и белые, длиной не более 10,5 см. Уши короткие, широкие, слегка закругленные, без кисточек на кончиках, зимой почти незаметны в длинном меху. Тело гибкое на невысоких ногах, ступни широкие с вытягивающимися когтями. Хвост очень пушистый и длинный, при прыжках выполняет роль баланса. Зрение, обоняние и слух развиты отлично.

Общий фон окраски животных буровато-серый, нижняя часть боков, брюхо и внутренние стороны конечностей светлее. По всему телу разбросаны редкие, крупные (до 7-8 см) кольцевидные пятна в форме розетки, а также сплошные мелкие пятна тёмно-серого или чёрного цвета.

Обитают снежные барсы в высоких и труднодоступных горах на территории от центральной России, Монголии, западного Китая и Тибета, Узбекистана, Казахстана, Киргизстана до Гималайских частей Индии, Пакистана и Афганистана.

Ирбисы ведут одиночный образ жизни. Днем звери отдыхают в логове или греются на солнце, а с наступлением сумерек выходят на охоту. Охотятся снежные пантеры в одиночку.

Питаются ирбисы в основном копытными животными: архарами, косулями, оленями, кабанами и горными козлами. Если поймать добычу с первого раза не получается, барс прекращает преследование и начинает поиски новой жертвы. За один раз зверь съедает около 3-х килограммов свежего мяса.

На сегодняшний день охота на ирбисов запрещена по всей планете, но даже, не смотря на это, дорогостоящие шкуры животных по-прежнему можно встретить в магазинах Монголии, Китая и Таиланда. В результате незаконной охоты наблюдается снижение популяции снежного барса во многих регионах. С целью предотвращения исчезновения вида, ирбис занесен в Красную книгу Казахстана и Международную Красную книгу.

1. Причина, по которой ирбис напоминает леопарда
  - А) внешнее сходство
  - В) продолжительность жизни
  - С) среда обитания
  - Д) особенности поведения
  - Е) способ охоты
2. По содержанию текста можно ответить на вопрос
  - А) В каких зоопарках можно встретить ирбиса?
  - В) Какую скорость развивает ирбис?
  - С) Сколько особей обитает в Казахстане?
  - Д) Какая продолжительность жизни у ирбиса?
  - Е) Где обитают ирбисы?
3. В случае неудачной охоты ирбис
  - А) затихает на мгновение
  - В) перестает преследовать
  - С) преследует добычу
  - Д) продолжает охоту
  - Е) бежит на месте
4. Ирбисы питаются
  - А) грызунами
  - В) птицами
  - С) земноводными
  - Д) приматами
  - Е) копытными
5. Хвост ирбиса выполняет роль
  - А) баланса при прыжке
  - В) отпугивания насекомых
  - С) отвлекающего маневра
  - Д) защиты от животных
  - Е) индикатора настроения

Нұсқау: *«Мәтінді мұқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларды орындаңыз».*

НАУКА И ТЕХНИКА

1. Наука и техника глубоко проникли во все сферы жизнедеятельности человека, повлияли на его взаимоотношения с природой, дали ему новые приемы и способы производства, сказались на уровне жизни людей.

2. Человек может сегодня погружаться в самые глубокие точки Мирового океана, где давление в сотни раз больше атмосферного, и работать на других планетах в условиях космического перепада температур при полном отсутствии атмосферы. Сочетание достижений в биологии, вычислительной технике и кибернетике привело к созданию сверхмощных компьютеров с элементами искусственного разума, способного не только заменить человека на производстве и в экстремальных условиях, но и помочь ему проникнуть в глубинные тайны природы.

3. Основным способом совершенствования и создания новой техники был эволюционный путь поиска, накопления и развития практических навыков, который и привел к созданию большинства машин и инструментов.

4. Открытия Б. Паскаля, А. Л. Лавуазье, М. В. Ломоносова, Дж. К. Максвелла, И. Ньютона и многих других ученых помогали изобретателям выбирать верные направления технического поиска. Однако, во-первых, ранее не было столь бурного прямого внедрения научных достижений в технику, и, во-вторых, взаимодействие между наукой и техникой было очень слабым. Ведь только при очень высоком уровне техники можно было создать такие передовые средства научного исследования, как электронные микроскопы, радиотелескопы, синхрофазотроны, ядерные реакторы и другие приборы.

5. Уже сегодня на смену традиционным источникам энергии – углю, газу и нефти – пришли альтернативные: энергия атома, солнца и воды. Редкие и благородные металлы постепенно вытесняются специальными стекловолокнами, значительно превосходящими своих предшественников по целому ряду физических и химических свойств. Большое влияние на современную науку и технику оказало изобретение лазера, находящего все более широкое применение в самых разнообразных отраслях человеческой деятельности.

6. Таким образом, современное развитие человечества определяется все ускоряющимся взаимодействием науки и техники, создающим качественно новый этап в развитии производительных сил. Этот процесс получил название научно-технической революции в рамках научно-технического прогресса.

6. К альтернативным источникам энергии, согласно тексту, относятся
  - А) растительное сырье
  - В) энергия атома, солнца и воды
  - С) редкие и благородные металлы
  - Д) ветер, земля и воздух
  - Е) уголь, газ и нефть
7. Согласно тексту, редкие металлы вытесняются искусственными
  - А) самородками
  - В) стекловолокнами
  - С) неизвестными сплавами
  - Д) полуфабрикатами
  - Е) коллекционными образцами
8. Сочетание достижений в биологии, вычислительной технике и кибернетике привело к
  - А) общественной эволюции
  - В) созданию традиционных источников энергии
  - С) созданию компьютеров с элементами искусственного разума
  - Д) переосмыслению ценностей
  - Е) эволюционному поиску
9. Определение научно-технической революции в рамках научно-технического прогресса содержится в абзаце
  - А) 2
  - В) 6
  - С) 4
  - Д) 5
  - Е) 3
10. Большое влияние на современную науку и технику оказало изобретение
  - А) прибора по управлению погодой
  - В) скоростного поезда на магнитной подвеске
  - С) лазера
  - Д) летающего автомобиля
  - Е) самодвижущихся тротуаров

ОРЫС ТІЛІ

пәнінен сынақ аяқталды.

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

Нұсқау: «Сізге берілген бес жауап нұсқасындағы бір дұрыс жауапты таңдауға арналған тапсырмалар беріледі».

1. «Әдиб Ахмет» атағына ие болған ғұлама
  - A) Әбу Насыр әл-Фараби
  - B) Қожа Ахмет Йасауи
  - C) Жүсіп Баласағұн
  - D) Ахмет Йүгінеки
  - E) Махмұд Қашқари
2. Қазыбек бидің *бірден онға дейінгі* өсиет сөзінің *бесіншісінің* жауабы
  - A) жетем дегеніне жете алмаған жаман
  - B) төскейге шыға алмаған кәрілік жаман
  - C) серкесіз бастаған қой жаман
  - D) аймағын билей алмаған хан жаман
  - E) білікті адамнан белгілі азамат тумаған жаман
3. Сөз өнеріне ден қойған Үмбетей жыраудың ұстазы
  - A) Әкесі Тілеу
  - B) Батыр Баян
  - C) Қабанбай батыр
  - D) Бөгенбай батыр
  - E) Абылай хан
4. Ш.Уәлихановтың ұстазы Н.Ф.Костылецкий оқытқан пән
  - A) Физика
  - B) Тарих
  - C) Орыс әдебиеті
  - D) Математика
  - E) Шет тілі
5. Әнет баба кездесетін Ш.Құдайбердіұлының шығармасы
  - A) «Еңілік-Кебек»
  - B) «Нартайлақ-Айсұлу»
  - C) «Мұтылғанның өмірі»
  - D) «Қалқаман-Мамыр»
  - E) «Ләйлі-Мәжнүн»
6. Қ.Аманжоловтың тұңғыш өлеңдер жинағы
  - A) «Дауыл»
  - B) «Нартәуекел»
  - C) «Құпия қыз»
  - D) «Өмір сыры»
  - E) «Талғар»

7. *Жататын дәйім жаңғырып,
Бұл ғұмыр емес мәңгілік.
Бейона мына заманда,
Бақұл боп кетер адам да.
Жұрт кілең күнін көп қызық
Жіберер зая өткізіп.*
Әл-Фарабидің өлең шумағында айтылатын ой
- A) адамның мақсатын дұрыс айқындау
  - B) туған жердің қадірін жоғалтпау
  - C) уақытты жарау жүйрікке балау
  - D) бір-бірімен көзі тірісінде сыйласу
  - E) уақыт атты қасиетті ұғымды бағалау
8. «...Ақ сұңқар құстай шүйіліп,
Қабағы тастай түйіліп...»
«Қобыланды батыр» жырындағы көркемдік тіл ерекшелігі
- A) теңеу
  - B) ассонанс
  - C) эпитет
  - D) метафора
  - E) кейіптеу
9. «Қозы Көрпеш – Баян сұлу» жырындағы құдаласу салты
- A) бесікқұда
  - B) басқұда
  - C) ханқұда
  - D) ежелгі құда
  - E) ежеғабыл
10. Ы.Алтынсариннің «Өнер-білім бар жұрттар» өлеңінде айтылмайтын жетістік
- A) «Сусыздан сусын ішкені»
  - B) «Отынсыз тамақ пісіргені»
  - C) «Адамды құстай ұшырғаны»
  - D) «Тастан сарай салғызғаны»
  - E) «Шамнан шырақ жаққаны»
11. Саяхатшы Е.Ковалевский мен Махамбет кездескен жер
- A) Хиуа
  - B) Еділ
  - C) Бұхара
  - D) Орынбор
  - E) Самарқанд
12. Мағжанның публицистикасы өріс алған кезде өзі редактор болған газет
- A) «Бостандық туы»
  - B) «Сана»
  - C) «Ақ жол»
  - D) «Күншығыс»
  - E) «Шолпан»

13. М.Дулатовтың тұспалмен, әзіл-қалжыңмен жазылған өлеңі
- А) «Жаңа тілек»
  - В) «Сағыну»
  - С) «Шағым»
  - Д) «Сұлу қызға»
  - Е) «Жас қазақтар»
14. Ғ.Мүсіреповтің «Шұғыла» әңгімесінде көрінетін тұлғасы
- А) лирикалық
  - В) азаматтық
  - С) ақындық
  - Д) қайраткерлік
  - Е) классикалық
15. Ғ.Мүсіреповтің «Ұлпан» повесінде: *«Есенедей ұрт мінез, өркөкірек емес, заң білетін жымысқы, жегін аттай жорға адам еді»* – деп суреттелген кейіпкер
- А) Артықбай
  - В) Мүсіреп
  - С) Түлен
  - Д) Тұрлыбек
  - Е) Шыңғыс
16. ...Әкемді айтып қайтейін,
Шешемді айтып қайтейін,
Мен кеткен соң, дариға,
Көкешім деп Сансызбай,
Еркелеп кімге қылар наз?
Үзіндіде кездесетін көркемдік тіл ерекшелігі
- А) Жарлай арнау
  - В) Риторикалық сұрақ
  - С) Зарлай арнау
  - Д) Толғау
  - Е) Сұрай арнау
17. Ақтамбердінің «ер жігіттің мақсат-мұратын» белгілейтін туындысы
- А) «Жылқыдан асқан мал бар ма?»
  - В) «Жауға шаптым ту байлап»
  - С) «Балаларыма өсиет»
  - Д) «Түйе мойнын тұз кесер»
  - Е) «Күлдір-күлдір кісінетіп»
18. Ел аузында сақталған әңгімелердің біріне негіз болған Ақан серінің әні
- А) «Балқадиша»
  - В) «Желдірме»
  - С) «Сырымбет»
  - Д) «Құлагер»
  - Е) «Көкжендет»

19. С.Сейфуллиннің досқа арнап жазған хат үлгісіндегі сыршыл өлеңі
- А) «Сыр сандық»
  - В) «Кел, жігіттер»
  - С) «Тау ішінде»
  - Д) «Домбыра»
  - Е) «Сағындым»
20. Ә.Нұрпейісовтің «Курляндия» шығармасының кейін жарияланған аты
- А) «Күткен күн»
  - В) «Күйреу»
  - С) «Соңғы парыз»
  - Д) «Керуен»
  - Е) «Қан мен тер»

Нұсқау: «Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмасы беріледі».

21. Батырлар жырының алғашқы үлгілері болып табылатын ежелгі түркі жыр(-лар)ы
- A) «Алып Ер Тоңа» жыры
  - B) «Күлтегін» жыры
  - C) «Алып-Бамсы» жыры
  - D) «Тоныкөк» жыры
  - E) «Алпамыс батыр» жыры
  - F) «Қобыланды батыр» жыры
  - G) «Оғыз қаған» жыры
  - H) «Манас» жыры
22. Қой малына тән нұсқа(-лар)
- A) Шопан атаның баласы
  - B) Сүті көп әрі өте шипалы
  - C) Шағаладай құрты бар
  - D) Діни нанымдағы қара күш иесі
  - E) Жеті қазынаның бірі
  - F) Сүті сиырдікінен қою әрі майлы
  - G) Беташар
  - H) Сүтінен шұбат дайындайды
23. Үмбетейдің Бұқарға «өткіздің тоғыз ханды толғауменен» деуі – тарихи шындық. Арнау жырда аты аталмайтын хан(-дар)
- A) Әз Тәуке
  - B) Абылай
  - C) Керей
  - D) Барақ
  - E) Болат
  - F) Жәнібек
  - G) Күшік
  - H) Қайып
24. Ы.Алтынсарин «Қазақ хрестоматиясына» енгізген шығармалардың авторлары
- A) И.И.Паульсон, К.Д.Ушинский
  - B) Н.Некрасов, В.Белинский
  - C) М.Лермонтов, И.Н.Березин
  - D) Я.П.Яковлев, А.А.Мазохин
  - E) И.Крылов, Л.Толстой
  - F) Н.И.Ильминский, В.В.Катаринский
  - G) А.С.Пушкин, В.В.Григорьев
  - H) Н.Г.Чернышевский, А.Дюма

25. Мағжан суреттеуіндегі Абылай хан бейнесі (бейнелері)
- A) тарихта өзіндік орны бар көрнекті ақын
  - B) асқан дана елбасы әрі қолбасы
  - C) халқының қамқоры, қорғаны
  - D) ғалымдық, ойшылдық қасиеті басым тұлға
  - E) тұңғыш аудармашы, тұңғыш ағартушы
  - F) Еуропа мәдениетінің жарық сәулесін таратушы
  - G) қазақтың жазба әдебиетінің негізін салушы
  - H) алты алаштың басын қосқан кемеңгер хан
26. Қасым Аманжолов қызмет істеген газет(-тер)
- A) «Қазақ»
  - B) «Ауыл»
  - C) «Екпінді құрылыс»
  - D) «Лениншіл жас»
  - E) «Ақ жол»
  - F) «Еңбекшіл қазақ»
  - G) «Серке»
  - H) «Сарыарқа»
27. Ж.Баласағұнның «Құтты білік» кітабына тән нұсқа(-лар)
- A) Бақыт қасиетті адамға қонады
  - B) Ақындарды үш топқа бөледі
  - C) Құрманы ұртында 600 жыл сақтаған
  - D) Ұлы хас хажиб (сарай министрі) атағын алған
  - E) Кітаптың үш түрлі нұсқасы бар
  - F) Қырық күн, қырық түн қуанышқа бөленді
  - G) Кемел мемлекеттің сипаты баяндалады
  - H) 90 мыңнан астам шәкірті болған екен
28. Қазіргі тіл білімінде *шешен* сөзінің беретін мағынасы (мағыналары)
- A) діни қызметпен айналысушы
  - B) көпшілік алдында сөйлейтін адам
  - C) қызыл тілді меңгерген адам
  - D) ауыз әдебиетін зерттеуші
  - E) ғылыми баяндама жасаушы
  - F) шешендік өнермен айналысушы
  - G) айыпкерді қорғайтын адам
  - H) талдаулар жасайтын адам
29. Аңыздың ертегіден айырмашылығы (айырмашылықтары)
- A) тарихи тұлға баяндалады
  - B) нақты атаулармен байланыспайды
  - C) шындық оқиға араласады
  - D) табиғаттың сырларын біледі
  - E) қиял түрінде беріледі
  - F) тек жақсылықпен аяқталады
  - G) дәстүрлі басталулар қолданылмайды
  - H) тарихи шындыққа негізделмейді

30. Ш.Уәлихановтың Қырғыз Алатауына жасаған екінші саяхаты кезінде жазған еңбегі (еңбектері)
- А) «Жарық жұлдыз»
  - В) «Қырдағы мұсылманшылық туралы»
  - С) «Үлкен орда қырғыз-қайсақтары туралы»
  - Д) «Қырғыздардың көші-қоны туралы»
  - Е) «Жоңғария очерктері»
  - Ғ) «Ыстықкөл сапарының күнделігі»
  - Г) «Қырғыздар туралы жазбалар»
  - Н) «Сот реформасы туралы жазбалар»
31. Ы.Алтынсаринге оқу-ағарту мәселелері жөнінде көмек берген педагог(-тер)
- А) Я.Каменский
  - В) В.Катаринский
  - С) Л.Толстой
  - Д) И.Паульсон
  - Е) Н.Ильминский
  - Ғ) К.Ушинский
  - Г) В.Григорьев
  - Н) Н.Гоголь
32. М.Дулатовтың халықтың азаттығын көксеп, қуғындалған азаматтың көңіл күйін суреттейтін шығармасы (шығармалары)
- А) «Мұң»
  - В) «Жұмбақ»
  - С) «Шәкірт»
  - Д) «Қажыған көңіл»
  - Е) «Сырым»
  - Ғ) «Насихат гумумия»
  - Г) «Қазақ жерлері»
  - Н) «Шағым»
33. Ж.Аймауытовтың драмалық шығармасы (шығармалары)
- А) «Әнші»
  - В) «Қартқожа»
  - С) «Ұршық»
  - Д) «Қанапия-Шәрбану»
  - Е) «Ақбілек»
  - Ғ) «Шернияз»
  - Г) «Мансапқорлар»
  - Н) «Жазушыларға»

34. С.Мұқановтың Отан мен халық деген ұғымдардың бірлігін суреттейтін шығармасы (шығармалары)
- А) «Сөз – советтік Армия»
  - В) «Гүл бағындай Отаным»
  - С) «Октябрь өткелдері»
  - Д) «Жоқшылыққа»
  - Е) «Көңілім»
  - Ғ) «Ақ аю»
  - Г) «Майға сәлем»
  - Н) «Батырақ»
35. М.Әуезовтің «Қорғансыздың күні» әңгімесінің кейіпкер(-лер)і
- А) Дәркембай, Базаралы
  - В) Ақан, Қалтай
  - С) Кәмшат, Ызғұтты
  - Д) Мұқаш, Жақып
  - Е) Қатша, Сәт
  - Ғ) Кебек, Абыз
  - Г) Жарасбай, Сәлмен
  - Н) Тоқпамбет, Мұсақұл
36. *Мұнар да мұнар, мұнар күн,
Бұлттан шыққан шұбар күн.
Буыршын мұзға тайған күн,
Бура атанға шөккен күн...*
Махамбет қолданған көркемдік тәсіл(-дер)
- А) Эллипсис (сөз тастап кету)
  - В) Анафора (әдепкі қайталау)
  - С) Эпифора (жай қайталау)
  - Д) Антитеза (шендестіру)
  - Е) Градация (дамыту)
  - Ғ) Литота (кішірейту)
  - Г) Инверсия (сөз орнын ауыстыру)
  - Н) Гипербола (ұлғайту)
37. *«Күн сайын өз бетіммен тапқан пұлға нан сатып алып жесем, бойыма
сол нәр болып тарайды. Еңбекпен табылған дәмнің тәттілігі өзгеше
болады екен».*
Ы.Алтынсарин кейіпкерінің сөздерімен үндес әңгімесі (әңгімелері)
- А) «Әке мен бала»
  - В) «Аурудан – аяған күштірек»
  - С) «Бақша ағаштары»
  - Д) «Талаптың пайдасы»
  - Е) «Өрмекші, құмырсқа, қарлығаш»
  - Ғ) «Шеше мен бала»
  - Г) «Атымтай жомарт»
  - Н) «Мейірімді бала»

38. Ғ.Мұстафиннің «Шығанақ» романындағы Олжабекке ұқсас кейіпкерлері бар
автор(-лар)
А) М.Әуезов
В) Б.Майлин
С) С.Ерубаев
D) А.Твардовский
Е) С.Сейфуллин
F) С.Мұқанов
G) М.Шолохов
H) Ғ.Мүсірепов
39. *Боздақтардың желкесін шайнап кетті,
Қалған малды қайтадан айдап кетті,
Қанжығаға байланған қыз-келіншек,
Бозторғайы шырылдап, сайрап кетті.
Хас батырдың көзі еді қара жорға,
Қара жаудың астында ойнап кетті.
Үзіндідегі көркемдік тәсіл(-дер)*
А) эпифора
В) ирония
С) эпизод
D) теңеу
Е) ассонанс
F) сарказм
G) эпитет
H) кейіптеу
40. Ғ.Мүсіреповтің «Оянған өлке» романында ерлік, батырлық қасиеттерімен көпшілік арасынан оқшауланып көрінетін кейіпкер(-лер)і
А) Ақан сері
В) Байжан
С) Көпей
D) Игілік
Е) Жаяу Мұса
F) Ордабай
G) Бұланбай
H) Шорман

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

пәнінен сынақ аяқталды.